

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац
за период 01.01 – 31.12.2022. године**

Број: РВ084-23

Бања Лука, 10.10.2023. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености.....	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод.....	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја.....	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	13
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Биланс успјеха	14
	6.1.1. Пословни приходи и расходи.....	14
	6.1.2. Финансијски приходи и расходи	17
	6.1.3. Добитак/губитак редовне активности.....	17
	6.1.4. Остали добици и губици.....	17
	6.1.5. Нето добит и губитак периода.....	17
	6.2. Биланс стања.....	18
	6.2.1. Билансна актива.....	18
	6.2.2. Билансна пасива	19
	6.2.3. Ванбилансна евиденција.....	21
	6.3. Биланс токова готовине	21
	6.4. Временска неограниченост пословања	21
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	21
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	22

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Негативно мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2022. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу „Основ за негативно мишљење“, финансијски извјештаји Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац не приказују истинито и објективно, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2022. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за негативно мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.1. овог Извјештаја:

Приходи од продаје производа су прецијењени, а приходи од пружених услуга потцијењени за износ од 1.025.081 КМ, јер је Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац приходе од услуга гријања (производња и испорука топлотне енергије), услуга одржавања гробља, услуга из програма заједничке комуналне потрошње, као и услуга скупљања, одвоза и збрињавања отпада класификовало као приходе од продаје производа, што није у складу са чланом 53. став (1) и (4) и чланом 54. став (1) и (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Приходи од донација су прецијењени, а приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја су потцијењени за износ од 56.432 КМ, јер су приходи по основу потраживања од државних органа и организација за субвенције које су примљене од општине Соколац и Града Источно Сарајево исказани као приходи од донација, што није у складу са чланом 57. став (1), (2) и (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.2. овог Извјештаја:

Трошкови горива и енергије су прецијењени, а трошкови производних услуга потцијењени за износ од 86.129 КМ, јер су расходи за извршене услуге превоза и услуге мљевања чврстих енергената исказани као трошкови горива и енергије, што није у складу са чланом 43. став (9) и (10) и 45. став (2) и (3) Правилника о контном

оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Трошкови плата и накнада плата текућег периода, као и нераспоређена добит ранијих година, прецијењени су за износ од 10.671 КМ, јер је Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац дио наведених трошкова који се односе на 2021. годину евидентирало у 2022. години, што није у складу са чланом 30. став (2) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја по основу признатог потраживања од ЈУ „Јавни фонд за дјечију заштиту“ Бијељина су потцијењени за износ од 10.371 КМ, јер Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац у току 2022. године није евидентирало приходе по основу признатог права на рефундацију накнаде плате. По наведеном основу умањени су и трошкова плата за дио који рефундира наведени фонд, што није у складу са параграфом 32 и 33 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.2. овог Извјештаја:

Дугорочни кредити у земљи су прецијењени, а краткорочни кредити у земљи потцијењени за износ од 8.662 КМ, јер није извршена рекласификација дијела дугорочних кредита који доспијевају за плаћање у року од годину дана од датума извјештавања, што није у складу са чланом 34. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Потцијењене су обавезе према добављачима за износ од 31.905 КМ, трошкови горива и енергије за износ од 5.880 КМ, трошкови услуга на изради учинака за износ од 6.750 КМ, трошкови транспортних услуга за износ од 14.639 КМ, као и порез на додату вриједност у примљеним фактурама за износ од 4.636 КМ, јер нису књижене фактуре које су добављачи испоставили за испоручену робу или пружене услуге у 2022. години, што није у складу са чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Потцијењене су обавезе за порезе и доприносе на плате и накнаде плата за износ од 51.589 КМ, обавезе за камате и расходе финансирања за износ од 18.930 КМ, расходи бруто плата у билансу успеха за износ од 10.412 КМ, расходи камата за износ од 18.930 КМ, а резултат ранијих година је прецијењен за износ од 41.177 КМ, јер Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац није књижило утврђене пореске обавезе по рјешењу Пореске управе Републике Српске број 06/1.07/0702-456.1-6676/2022, што није у складу са чланом 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 6.3. овог Извјештаја:

Биланс токова готовине није састављен у складу са чланом 8., 10., 11., 13. став (3) и 17. став (3) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.5. овог Извјештаја:

Трошкови резервисања, односно позиција осталих дугорочних резервисања потцијењене су најмање за износ од 16.524 КМ, јер Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац није извршило резервисања за неповољне исходе судских спорова, што није у складу са чланом 32. и 41. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачкама 6.4. и 6.6. овог Извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за сталност пословања у складу са параграфом 25 и 26 MPC 1 – *Презентација финансијских извјештаја*, односно није извршена процјена способности Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац да настави да неограничено послује у складу са начелом сталности пословања.

Напомене уз финансијске извјештаје по садржају, структури и систематичности не одговарају одредбама члана 20. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, члана 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и параграфа 84, 85 и 86 MPC 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, јер нису презентоване информације о основи за састављање финансијских извјештаја и примјењеним рачуноводственим политикама, информације везане за неусаглашена потраживања и обавезе, додатне информације о Билансу токова готовине, као ни информације везане за судски спор.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац за годину која се завршава на дан 31.12.2022. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за негативно мишљење“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако појединачно или заједно могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 10.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац за 2022. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац за 2022. годину су у свим материјално значајним аспектима у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

У току године закључено је 47 уговора о дјелу са физичким лицима за послове који су систематизовани и који представљају основну дјелатност Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

У отвореном поступку набавке еуродизела и биомасе (обловине целулозног дрвета) за потребе производње топлотне енергије Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац није објавило обавјештење о додјели уговора на основу резултата поступка додјеле уговора у прописаном року, извјештај о поступку набавке, нити основне елементе уговора, што није у складу са чланом 74. став (1) и 75. став (1) и (2) Закона о јавним набавкама.

Набавке материјала и дијелова за текуће одржавање основних средстава у износу од 35.438 КМ, услуге мљевења отпадног материјала од дрвета у најмањем износу од 37.033 КМ, услуге превоза у најмањем износу од 10.579 КМ и набавке дрвног отпада (сјечке и пиљевине) у најмањем износу од 10.950 КМ извршене су путем више поступака директног споразума (прилагањем фактуре за извршене набавке), чиме је извршено дијелење предметних набавки, што није у складу са чланом 14. став (1), 15. став (6) и 87. став (3) Закона о јавним набавкама. Поменуте набавке нису обухваћене планом јавних набавки нити су за њих донесене посебне одлуке о покретању поступка јавне набавке, што није у складу са чланом 17. став (1) Закона о јавним набавкама.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 3. извјештаја:

Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац није уписано у судски регистар као привредно друштво у форми акционарског друштва или друштва са ограниченом одговорношћу како је прописано чланом 2. став (1) Закона о јавним предузећима.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац.

Бања Лука, 10.10.2023. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши, а извјештај о извршеном попису саставља у складу са чланом 4., 5. и 20. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) пословни приходи исказују у складу са чланом 53., 54. и 57. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 3) евидентирање расхода за извршене услуге превоза и услуге мљевења чврстих енергената врши у складу са чланом 45. став (2) и (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 4) евидентирање прихода и расхода врши на бруто принципу, у складу са параграфом 32 и 33 МРС 1 – *Презентација финансијских извјештаја*,
- 5) са општином Соколац дефинишу међусобни односи по питању коришћења, управљања и располагања опремом и другом припадајућом инфраструктуром неопходном за пружање услуга гријања,
- 6) средства на жиро рачунима код банака исказују у оквиру позиције готовине у пословним књигама Предузећа, пореске обавезе из рјешења Пореске управе и књиговодствене исправе које се односе на признавање обавеза књиже у складу са чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- 7) биланс токова готовине саставља и презентује у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 8) врше резервисања за неповољне исходе судских спорова у складу са чланом 32. и 41. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,
- 9) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информација везана за сталност пословања и друге релевантне информације у складу са одредбама члана 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и члана 20. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и релевантних МСФИ.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) уговори о дјелу закључују за послове ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду,
- 2) евиденција присуства на раду води у складу са Правилником о вођењу евиденција о присуству радника на раду, а платне листе ускладе са Правилником о садржају писменог обрачуна плате,

- 3) донесу интерна акта о евиденцији и потрошњи горива за службена возила и радне машине у складу са чланом 31. Статута Јавног комуналног предузећа „Соколац“,
- 4) помоћне књиге састављају и воде у складу са чланом 11. став (1) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и да се помоћне књиге усагласе са главном књигом,
- 5) успостави систем интерних контрола у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се изврши попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици и саставља годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле,
- 6) планирање, провођење и избор поступака јавних набавки, као и потребна објављивања на порталу јавних набавки, врше у складу са чланом 14., 17., 74., 75., 87. и 90. Закона о јавним набавкама,
- 7) обавезе за порез и доприносе на плате и накнаде плата измирују у моменту исплате личних примања у складу са чланом 59. став (1) и 61. став (1) Закона о порезу на доходак и чланом 24. Закона о доприносима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним предузећима,
- Закон о привредним друштвима,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о комуналним дјелатностима,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Закон о порезу на добит,
- Закон о порезу на доходак,
- Закон о доприносима,
- Закон о раду,
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској,
- Одлука о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику,
- Правилник о успостављању и раду комисије за јавне набавке,
- Правилник о вођењу евиденција о присуству радника на раду,
- Правилник о садржају писменог обрачуна плате,
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавно комунално предузеће „Соколац“ Соколац (у даљем тексту: Предузеће) основано је Одлуком Скупштине општине Соколац од 11.06.2013. године, односно Рјешењем о упису у судски регистар код Окружног привредног суда Источно Сарајево од 10.09.2013. године, са 100% учешћем општине Соколац у основном капиталу.

Статутом Предузећа од 11.06.2013. године (уз измјене и допуне од 27.11.2014. и 25.02.2022. године) утврђени су правни статус, организовање и пословање Предузећа.

Основна дјелатност Предузећа је обављање дјелатности од општег интереса, односно производња и пренос топлотне енергије, одржавање градске чистоће, услуге заједничке комуналне потрошње, погребне и припадајуће дјелатности, те обављање осталих дјелатности у складу са Законом о комуналним дјелатностима.

Органи Предузећа према Закону о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/04 и 78/11) су: скупштина предузећа, надзорни одбор и управа. Предсједник Скупштине општине Соколац је уједно и предсједник скупштине Предузећа.

Средства за финансирање Предузећа у 2022. години обезбијеђена су по основу остварених редовних прихода од продаје услуга, као и по основу потраживања од општине Соколац и Града Истоно Сарајево за субвенције.

Пословне књиге и финансијски извјештаји Предузећа се воде, односно састављају у оквиру економско-финансијске службе Предузећа.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01 – 31.12.2022. године није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста донесен је у априлу 2020. године (уз измјену и допуну у марту и августу 2022. године) и њиме је утврђена унутрашња организација Предузећа, називи радних мјеста, број извршилаца са описом послова, те посебни услови које запослени мора да испуњава за рад на утврђеним пословима и радним задацима. Организационе јединице Предузећа су служба општих и правних послова, служба економско-финансијских послова, радна јединица за производњу и дистрибуцију топлотне енергије и радна јединица за услужне дјелатности. Правилником је систематизовано 15 радних мјеста са 25 извршиоца укључујући и радно мјесто директора.

На дан 31.12.2022. године у Предузећу је било 25 запослених, од чега 19 по основу уговору о раду на неодређено вријеме, а шест радника на одређено вријеме укључујући и једног приправника. У току године радни однос је заснован са 10 запослених, док је радни однос престао за шест радника по различитим основама. По основу уговора о раду на одређено вријеме радни однос је закључен са седам запослених, а са три запослена закључен је уговор о раду на неодређено вријеме.

У току године закључено је 47 уговора о дјелу са физичким лицима за послове који су систематизовани и који представљају основну дјелатност Предузећа, што није у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16, 66/18, 91/21 и 119/21) којим је дефинисано да послодавац може са одређеним лицем да закључи уговор о дјелу ради обављања послова који су ван дјелатности послодавца. Наведене уговоре о дјелу Предузеће је закључило са физичким лицима за обављање послова возача, чишћење и одржавање радних просторија, уређење и одржавање градског гробља „Поље“ у Сокоцу, одржавање и чишћење парног котла, спровођење поступка јавне набавке и одржавање зелених површина.

Надзорни одбор Предузећа именован је од стране Скупштине општине Соколац Одлуком о именовању од 05.07.2021. године (предсједник и два члана) на мандатни период у трајању од четири године.

Предузеће нема одбор за ревизију, што није у складу са чланом 5. и 25. Закона о јавним предузећима.

Предузеће није уписано у судски регистар као привредно друштво у форми акционарског друштва или друштва са ограниченом одговорношћу како је прописано чланом 2. став (1) Закона о јавним предузећима. У регистру Округног привредног суда Источно Сарајево, у којем је извршена регистрација Предузећа, уписани су подаци о оснивању Јавног комуналног предузећа „Соколац“. Назив наведен у поменутом регистру идентичан је називу наведеном у одлуци Скупштине општине Соколац о оснивању Јавног комуналног предузећа „Соколац“ Соколац од 11.06.2013. године.

Одлука о редовном годишњем попису имовине и обавеза Предузећа са стањем на дан 31.12.2022. године донесена је 05.12.2022. године. Истим документом су именоване и комисије за попис (образоване двије комисије за попис и централна пописна комисија). Одлука о усвајању извјештаја пописних комисија донесена је 24.02.2023. године. Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022. године није извршен у складу са одредбама члана 4. став (1) и 20. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21), јер није извршен попис имовине и опреме коју Предузеће користи за потребе услуга гријања (тачка 6.2.1.1. ивјештаја), као и новчана средства на рачуну код банке (тачка 6.2.1.2. ивјештаја).

Евиденција присуства на раду се не води у складу са Правилником о вођењу евиденција о присуству радника на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 40/16), јер недостају подаци о времену почетка и завршетка рада како је то дефинисано чланом 3. став 1) наведеног Правилника. Платне листе нису усклађене са Правилником о садржају писменог обрачуна плате („Службени гласник Републике Српске“, број 18/22), јер обрасци које примјењује Предузеће не одговарају прописаним обрасцима писменог обрачуна плате.

За трошкове горива нису успостављене евиденције праћења потрошње, нема утврђеног норматива потрошње горива, као ни јасно задужених лица одговорних за возни парк Предузећа. Рачуни за нафту и нафтне деривате испостављени од добављача Нестропетрол а.д. Бањалука, не садрже податке о регистарским ознакама возила у које се гориво пуни. Предузеће нема интерна акта о евиденцији и потрошњи горива за службена возила и радне машине, што није у складу са чланом 31. Статута Јавног комуналног предузећа „Соколац“.

Вриједност опреме у помоћној књизи опреме исказана је у нето износу од 19.323 КМ и разликује се у односу на вриједност исказану у главној књизи за износ од 13.367 КМ, што није у складу са чланом 11. став (1) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 78/20) у којем

је наведено да помоћне књиге представљају једнообразне евиденције о стању и промјенама на имовини, обавезама и властитом капиталу, као и о оствареним приходима и насталим расходима.

Није састављен годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле за 2022. годину, што је прописано Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22). Такође, није извршен попис пословних процеса нити су идентификовани и процијењени ризици тих послова. Предузеће није успоставило систем финансијског управљања и контроле у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/16).

На основу наведеног, као и уочених неправилности које су образложене у наставку, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин који би обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са законима и другим прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **уговори о дјелу закључују за послове ван дјелатности послодавца у складу са чланом 205. Закона о раду,**
- **попис имовине и обавеза врши, а извјештај о извршеном попису саставља у складу са чланом 4., 5. и 20. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **евиденција присуства на раду води у складу са Правилником о вођењу евиденција о присуству радника на раду, а платне листе ускладе са Правилником о садржају писменог обрачуна плате,**
- **донесу интерна акта о евиденцији и потрошњи горива за службена возила и радне машине у складу са чланом 31. Статута Јавног комуналног предузећа „Соколац“,**
- **помоћне књиге састављају и воде у складу са чланом 11. став (1) и (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и да се помоћне књиге усагласе са главном књигом,**
- **успостави систем интерних контрола у складу са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске у смислу да се изврши попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици и саставља годишњи извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контроле.**

4. Набавке

План јавних набавки Предузећа за 2022. годину донесен је 09.08.2022. године, а 10.08.2022. године усвојен од стране надзорног одбора и исти није донесен нити објављен у прописаном року и не садржи податке прописане чланом 17. став (2) Закона о јавним набавкама.

Планом су предвиђене набавке укупне вриједности од 852.000 КМ (без ПДВ-а) које ће се реализовати путем осам поступака јавне набавке (шест отворених поступака у вриједности од 750.000 КМ и два конкурентска захтјева за достављање понуда у вриједности од 100.000 КМ).

Према извјештају о проведеним поступцима јавних набавки у 2022. години, покренута су и окончана три поступка закључивањем уговора укупне вриједности од 410.420 КМ

(два отворена поступка и један конкурентски захтјев), а три покренута поступка јавне набавке (услуге дробљења обловине, биомасе, сјечке и пиљевине укупне процјењене вриједности од 316.000 КМ) поништена су, јер у датом року за достављање понуда није пристигла ни једна понуда.

Ревизијским испитивањима обухваћени су сви проведени поступци јавних набавки Предузећа у 2022. години.

У отвореном поступку набавке еуродизела и биомасе (обловине целулозног дрвета) за потребе производње топлотне енергије уговорни орган није објавио обавјештење о додјели уговора, извјештај о поступку набавке, нити основне елементе уговора, што није у складу са чланом 74. став (1) и 75. став (1) и (2) Закона о јавним набавкама.

У проведеним поступцима јавних набавки комисије за јавне набавке нису потписивале изјаве о непристрасности и повјерљивости, како је прописано чланом 7. Правилника о успостављању и раду комисије за јавне набавке („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 103/14 и 49/23).

Набавке материјала и дијелова за текуће одржавање основних средстава у износу од 35.438 КМ, услуге мљењења отпадног материјала у најмањем износу од 37.033 КМ, услуге превоза у најмањем износу од 10.579 КМ и набавке дрвног отпада (сјечке и пиљевине) у најмањем износу од 10.950 КМ извршене су путем више поступака директног споразума (прилагањем фактуре за извршене набавке), чиме је извршено дијељење предметних набавки, што није у складу са чланом 14. став (1), 15. став (6) и 87. став (3) Закона о јавним набавкама. Поменуте набавке нису обухваћене планом јавних набавки нити су за њих донесене посебне одлуке о покретању поступака јавне набавке, што није у складу са чланом 17. став (1) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се директору да обезбиједи да се планирање, провођење и избор поступка јавних набавки, као и потребна објављивања на порталу јавних набавки, врше у складу са чланом 14., 17., 74., 75., 87. и 90. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Надзорни одбор Предузећа је на шестој редовној сједници одржаној 11.03.2022. године усвојио Извјештај о раду и финансијском пословању за 2021. годину и Програм рада за 2022. годину. У оквиру Програма рада за 2022. годину донесен је и Финансијски план којим су планирани укупни приходи у износу од 1.090.000 КМ и укупни расходи у износу од 1.089.000 КМ.

Планирани приходи односе се на приходе од пружених услуга у износу од 990.000 КМ, остале пословне приходе у износу од 80.000 КМ и приходе од наплаћених отписаних потраживања у износу од 20.000 КМ.

Укупни расходи планирани су у износу од 1.089.000 КМ и највећим дијелом се односе на трошкове материјала у износу од 590.000 КМ, трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода у износу од 380.000 КМ, производних услуга у износу од 40.000 КМ, нематеријалних трошкова у износу од 35.000 КМ и осталих трошкова у износу од 20.000 КМ.

Извјештај о раду и финансијском пословању за 2021. годину и Програм рада за 2022. годину упућени су Скупштини општине Соколац на разматрање и усвајање, а Скупштина је 08.04.2022. године на 12. редовној сједници донијела закључак о неусвајању Програма рада за 2022. годину, као и закључак о неусвајању Извјештаја о раду и финансијском пословању за 2021. годину.

Извјештај о раду и финансијском пословању за 2022. годину, као и Програм рада за 2023. годину усвојени су од стране надзорног одбора одлуком о усвајању од 30.03.2023. године, а Скупштина општине Соколац је 27.04.2023. године донијела закључак о неусвајању истих.

6. Финансијски извјештаји

Финансијски извјештаји Предузећа припремљени су и презентовани на обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 59/22 и 129/22).

Финансијски извјештаји Предузећа усвојени су од стране надзорног одбора одлуком о усвајању од 30.03.2023. године, а Скупштина општине Соколац је 27.04.2023. године донијела закључак о неусвајању истих.

6.1. Биланс успјеха

Укупни приходи Предузећа су у периоду 01.01. – 31.12.2022. године исказани у износу од 1.152.954 КМ, док су укупни расходи у наведеном периоду исказани у износу од 1.151.448 КМ.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи су исказани у износу од 1.091.837 КМ и чине их приходи од продаје производа на домаћем тржишту у износу од 1.025.081 КМ и остали пословни приходи у износу од 66.756 КМ.

Приходе од продаје производа у Републици Српској представљају приходи од пружених услуга гријања (производње и испоруке топлотне енергије на подручју Сокоца), услуге одржавања гробља и услуге из програма заједничке комуналне потрошње у износу од 841.386 КМ, као и услуге скупљања, одвоза и збрињавања отпада на подручју општине Соколац у износу од 183.695 КМ. Како наведени приходи представљају приходе од пружених услуга њихова класификација као прихода од продаје производа није у складу са чланом 53. став (1) и (4) и чланом 54. став (1) и (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 104/21 и 59/22). Као посљедица наведеног прихода од продаје производа су прецијењени, а приходи од пружених услуга су потцијењени за износ од 1.025.081 КМ.

Остале пословне приходе чине приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја у износу од 8.734 КМ, приходи од донација у износу од 56.432 КМ и остали приходи по другим основама у износу од 1.590 КМ.

На позицији прихода од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја Предузеће је исказало приходе од наплаћених судских такси и других трошкова у судским поступцима вођеним против дужника који нису уредно измиривали своје обавезе према Предузећу у износу од 8.734 КМ. Такав начин исказивања прихода од судских такси и других трошкова није у складу са чланом 57. став (2) и (10) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Приходе од донација чине грантови општине Соколац у износу од 39.338 КМ и Града Источно Сарајево у износу од 17.094 КМ у складу са одобреним буџетима наведених јединица локалне самоуправе. Такав начин исказивања прихода од донација није у складу са чланом 57. став (1), (2) и (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,

јер наведене донације представљају приходе по основу потраживања од државних органа и организација за субвенције. Као последица наведеног приходи од донација су прецијењени, а приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја су потцијењени за износ од 56.432 КМ.

Препоручује се директору да обезбједи да се пословни приходи исказују у складу са чланом 53., 54. и 57. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи су исказани у укупном износу од 1.138.261 КМ и састоје се од трошкова материјала, горива и енергије, трошкова плата, накнада плата и осталих личних примања, трошкова производних услуга, амортизације, нематеријалних трошкова и трошкова пореза.

Трошкови материјала исказани су у укупном износу од 56.851 КМ и састоје се од трошкова материјала за израду учинака у износу од 15.759 КМ и трошкова осталог материјала у износу од 41.092 КМ. Ови трошкови се највећим дијелом односе на утрошени материјал и резервне дијелове за текуће одржавање основних средстава.

Трошкови горива и енергије исказани су у износу од 495.769 КМ, а највећим дијелом се односе на трошкове нафте и нафтних деривата у износу од 112.672 КМ, те трошкове чврстих горива утрошених за снабдијевање домаћинстава топлотном енергијом на подручју општине Соколац у износу од 325.782 КМ.

Предузеће је расходе за извршене услуге превоза и услуге мљењења чврстих енергената у износу од 86.129 КМ евидентирало на трошкове горива и енергије, што није у складу са чланом 43. став (9) и (10) и 45. став (2) и (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике. Трошкови горива и енергије су прецијењени, док су трошкови производних услуга потцијењени за наведени износ.

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања исказани су у износу од 492.005 КМ и односе се на обрачунате бруто зараде запослених за 2022. годину по основу редовног рада, те обрачунате бруто накнаде зарада за годишњи одмор, рад у државне празнике, дежурства, ноћни рад, боловања на терет послодавца и друго. Обрачун плата вршен је на основу утврђених коефицијената, сходно раније важећем Посебном колективном уговору за запослене у области комуналних и услужних дјелатности ("Службени гласник Републике Српске" број 21/18), Одлуком о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику („Службени гласник Републике Српске“ број 53/16, 12/22 и 39/22) која је на снази све до момента закључења Општег колективног уговора, као и закљученим анексима уговора о раду. Предузеће је приликом обрачуна плата примјењивало цијену рада према Одлуци о утврђивању најниже цијене рада („Службени гласник Републике Српске“, број 21/2018). У току 2022. године извршене су промјене коефицијената сходно Одлуци о најнижој плати у Републици Српској за 2022. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 1/22 и 45/22) путем закључених анекса уговора о раду. Синдикална организација Предузећа и Предузеће су 16.02.2023. године закључили Колективни уговор за запослене ЈКП „Соколац“ којим су ближе утврђена права и обавезе запослених, као и цијена рада и коефицијенти за све раднике код Послодавца. Закључењем поменутог Колективног уговора, ван снаге стављени су Правилник о раду и Правилник о личним приходима, накнадама и другим примањима Предузећа.

Трошкови бруто накнада члановима управног и надзорног одбора исказани су у износу од 5.247 КМ, а односе се на обрачунате бруто накнаде члановима надзорног одбора за 2022. годину. Надзорни одбор броји три члана, а именован је одлуком

Скупштине општине Соколац од 07.07.2021. године на мандатни период у трајању од четири године.

Отпремнине за одлазак у пензију исказане су у износу од 2.336 КМ, а односе се на обрачунате и исплаћене отпремнине по основу рјешења о признатом праву на отпремнину због одласка у пензију за једног запосленог. Помоћ запосленима у складу са прописима о раду исказане су у износу од 1.100 КМ, а односи се на исплаћене једнократне помоћи у току године по одлукама директора за два запослена радника.

Рјешењем надзорног одбора од 24.09.2021. године директор Предузећа је разрјешен дужности. Против рјешења о разрјешењу поднесена је 18.10.2021. године тужба код Основног суда у Сокоцу. Судски спор је окончан 21.03.2022. године закључењем судског поравнања код наведеног суда. Судским поравнањем поништена је одлука Предузећа донесена од стране надзорног одбора о разрјешењу дужности директора од 24.09.2021. године, а одлука надзорног одбора о именовању директора Предузећа од 16.11.2020. године остаје на снази. Судским поравнањем наложено је Предузећу да тужиоца врати на рад и распореди на дужност директора Предузећа коју је обављао прије доношења одлуке о разрјешењу са дужности директора.

По повратку на дужност бившег директора извршена је исплата плата са припадајућим порезом и доприносима за период од 25.09.2021. године закључно са 23.03.2022. године у износу од 20.403 КМ, од чега се на обрачунате бруто плате за 2021. годину односи износ од 10.671 КМ. Предузеће није извршило разграничење трошкова по наведеном основу на дио који се односи на период 2021. године (корекција нераспоређене добити ранијих година) и на дио који се односи на текући период (редовни расходи текућег обрачунског периода), што није у складу са чланом 30. став (2) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, због чега су трошкови плата и накнада плата текућег периода, као и нераспоређена добит ранијих година, прецијењени су за износ од 10.671 КМ.

ЈУ „Јавни фонд за дјечију заштиту“ Бијељина је рјешењем од 30.03.2022. године признао право на рефундацију накнаде плате за вријеме кориштења права на рад са половином пуног радног времена за једну запослену радницу (тачка 6.2.1.2. извјештаја). Предузеће није у току 2022. године евидентирало приходе по том основу, а истовремено је вршило умањивања трошкова плата за дио који наведени фонд рефундира, што није у складу са параграфом 32 и 33 МРС 1 – *Презентација финансијских извјештаја* којим је прописано да се не врше пребијања (компензације) имовине и обавеза или прихода и расхода, због чега су приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, подстицаја потцијењени су за износ од 10.371 КМ.

Предузеће није исказало трошкове бруто плата и бруто накнада плата утврђених рјешењем Пореске управе Републике Српске у износу од 10.412 КМ (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 52.781 КМ, а највећим дијелом их чине бруто трошкови за извршене услуге по закљученим уговорима о дјелу у износу од 46.813 КМ, те трошкови телефонских и поштанских услуга у износу од 5.343 КМ.

Трошкови амортизације су исказани у износу од 13.366 КМ и у потпуности се односе на трошкове амортизације грађевинских објеката и опреме у 2022. години.

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 26.034 КМ, а односе се на трошкове осталих услуга у износу од 6.473 КМ, премија осигурања у износу од 2.454 КМ, платног промета у износу од 2.775 КМ и остале нематеријалне трошкове у износу од 14.331 КМ.

Трошкови пореза су исказани у укупном износу од 1.455 КМ.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **евидентирање расхода за извршене услуге превоза и услуге мљевења чврстих енергената врши у складу са чланом 45. став (2) и (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике,**
- **евидентирање прихода и расхода врши на бруто принципу, у складу са параграфом 32 и 33 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.**

6.1.1.3. Пословни добитак/губитак

Предузеће је исказало пословни губитак у износу од 46.424 КМ као разлику између укупно исказаних пословних прихода у износу од 1.091.837 КМ и укупно исказаних пословних расхода у износу од 1.138.261 КМ.

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

6.1.2.1. Финансијски приходи

Предузеће у току 2022. године није имало пословне промјене које се односе на финансијске приходе.

6.1.2.2. Финансијски расходи

Финансијски расходи су исказани у износу од 11.687 КМ и у потпуности се односе на расходе камата по основу кредита у банци у износу од 1.053 КМ (тачка 6.2.2.2. извјештаја) и расходе затезних камата према добављачу ЈПШ „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац, због неблаговременог измиривања обавеза за испоручене дрвне сортименте за потребе производње топлотне енергије у износу од 10.634 КМ.

Предузеће није исказало расходе по основу камата утврђених рјешењем Пореске управе Републике Српске у износу од 18.930 КМ (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

6.1.3. Добитак/губитак редовне активности

Предузеће је исказало губитак редовне активности у износу од 58.111 КМ.

6.1.4. Остали добици и губици

Предузеће је исказало остале приходе и добитке у износу од 61.117 КМ. Чине их добици остварени продајом два путничка и једног теретног возила у износу од 2.466 КМ (тачка 6.2.1.1. извјештаја), наплаћена потраживања која су у ранијем периоду била отписана у износу од 23.737 КМ (за услуге гријања у износу од 19.424 КМ и за услуге одвоза и збрињавања отпада у износу од 4.313 КМ), као и приходи по основу отписа обавеза у износу од 34.914 КМ.

Остали расходи су исказани у износу од 1.500 КМ и односе се на изречену казну од стране Пореске управе Републике Српске по основу записника и рјешења о извршеној пореској контроли.

6.1.5. Нето добит и губитак периода

Предузеће је исказало нето добит текуће године у износу од 1.356 КМ која представља разлику између укупних прихода исказаних у износу од 1.152.954 КМ и укупних расхода у износу од 1.151.448 КМ умањено за порез на добит у износу од 150 КМ.

6.2. Биланс стања

6.2.1. Билансна актива

Билансна актива исказана је у нето износу од 460.208 КМ. Чине је стална и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у бруто износу од 132.659 КМ, исправке вриједности у износу од 103.579 КМ и нето износу од 29.080 КМ. Састоје се од вриједности некретнина и опреме.

Вриједност земљишта је исказана у износу од 4.521 КМ, а чини је вриједност земљишне парцеле у Сокоцу укупне површине 943 м² стечене куповином од ЈКП „Романијски божур“ а.д. – у стечају Соколац у априлу 2016. године.

Вриједност грађевинских објеката је исказана у бруто износу од 23.182 КМ, исправке вриједности у износу од 4.579 КМ и нето износу од 18.603 КМ, а чини је два грађевинска објекта изграђена на поменутиим земљишним парцелама стечена куповином од ЈКП „Романијски божур“ а.д. – у стечају Соколац у априлу 2016. године.

Вриједност опреме је исказана у бруто износу од 104.956 КМ, исправке вриједности у износу од 99.000 КМ и нето износу од 5.956 КМ. Чине је канцеларијска опрема, путничка возила, теретна возила и радна опрема за обављање послова из описа дјелатности Предузећа.

У току 2022. године није било повећања на опреми, док се смањења односе на отпис дијела опреме по основу приједлога пописне комисије (набавне и исправке вриједности у износу од 9.439 КМ) и по основу продаје два путничка и једног теретног возила за цијену од 3.547 КМ (нето вриједности у износу од 1.080 КМ).

Предузеће није дефинисало међусобне односе са општином Соколац по питању коришћења опреме која се односи на инфраструктуру (котловницу, складиште и осталу опрему) неопходну за вршење услуга градског гријања на подручју општине Соколац. Општина Соколац је власник наведених некретнина, постројења и опреме, а Предузеће није у оквиру свог извјештаја о извршеном попису евидентирало ту имовину као имовину која није у његовом власништву али коју посједује и којом управља, што није у складу са чланом 4. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се директору да обезбиједи да се са општином Соколац дефинишу међусобни односи по питању коришћења, управљања и располагања опремом и другом припадајућом инфраструктуром неопходном за пружање услуга гријања.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су на дан 31.12.2022. године имала укупну бруто вриједност у износу од 522.229 КМ, исправку вриједности у износу од 91.101 КМ и нето вриједност у износу од 431.128 КМ. Структуру текуће имовине чине залихе, краткорочна потраживања и готовина.

Залихе су исказане у укупном износу од 39.040 КМ и односе се на вриједност залиха енергената (дрво и дрвна сјечка) за потребе котловнице за градско гријање.

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 475.140 КМ, исправке вриједности у износу од 91.101 КМ и нето износу од 384.039 КМ. Чине их потраживања од купаца у земљи у нето износу од 373.673 КМ, остала краткорочна потраживања у

износу од 3.457 КМ и потраживања за више плаћен порез на добит у износу од 6.909 КМ.

Потраживања од купаца у земљи се односе на потраживања за извршене услуге из дјелатности Предузећа (највећим дијелом за услуге гријања која нису била наплаћена). Ревизијом је утврђено да дио потраживања од купаца правних лица није усаглашен путем екстерне потврде салда и да постоје неслагања у износу од 2.309 КМ (односи се на потраживања од општине Соколац), а наведена потраживања потичу из 2017. године.

Остала краткорочна потраживања се односе на потраживање од ЈУ „Јавни фонд за дјечију заштиту“ Бијељина на име права на рефундацију накнаде плате за вријеме коришћења права на рад са половином пуног радног времена за једног од запослених.

Готовина је исказана у износу од 7.947 КМ и односи се на средства на жиро рачунима у банкама у износу од 7.647 КМ и на готовину у благајни у износу од 300 КМ. Предузеће није у оквиру ове позиције исказало вриједност готовине на два рачуна у Новој банци а.д. Бања Лука у укупном износу од 153 КМ на дан 31.12.2022. године, што није у складу са чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. У току 2022. године није било значајнијег промета преко ових рачуна (укупан промет у износу од 91 КМ). Наведена новчана средства нису наведена у извјештају о извршеном попису, што није у складу са чланом 4. став (1) и 20. став (1) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоручује се директору да обезбиједи да се средства на жиро рачунима код банака исказују у оквиру позиције готовине у пословним књигама Предузећа у складу са чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

6.2.2. Билансна пасива

6.2.2.1. Капитал

Капитал је на крају 2022. године исказан у укупном износу од 47.585 КМ и састоји се од основног капитала, законских резерви и нераспоређене добити.

Основни капитал је исказан у износу од 2.000 КМ и у цјелости га чини власнички удио општине Соколац као оснивача Предузећа.

Законске резерве су исказане у износу од 400 КМ и представљају износ резерви које се издвајају из остварене добити Предузећа у складу са чланом 16. Статута Предузећа.

Нераспоређена добит је исказана у износу од 45.185 КМ, а чини је нераспоређена добит ранијих година у износу од 43.830 КМ и нераспоређена добит текуће године у износу од 1.355 КМ.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе су исказане у износу од 8.662 КМ и у потпуности се односе на дугорочне обавезе односно на дугорочни кредит у земљи.

Предузеће је у априлу 2021. године закључило уговор о дугорочном кредиту са НЛБ Банк а.д. Бања Лука на износ од 50.000 КМ на период од двије године и уз мјесечни ануитет у износу од 2.187 КМ. Доспијеће посљедњег ануитета је у априлу 2023. године. Предузеће није извршило рекласификацију дијела дугорочних кредита који доспијевају за плаћање у року од годину дана од датума извјештавања, што није у складу са чланом 34. став (4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике. Због

наведеног позиција дугорочних кредита у земљи је прецијењена, а позиција краткорочних кредита у земљи потцијењена за износ од 8.662 КМ.

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања исказана су у износу од 403.961 КМ, а највећим дијелом их чине обавезе из пословања, обавезе за плате и накнаде плата, порез на додату вриједност и обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине и пасивна временска разграничења.

Обавезе из пословања исказане су у износу од 316.817 КМ и у потпуности се односе на обавезе према добављачима.

Ревизијом је утврђено да дио обавеза према добављачима није усаглашен путем екстерне потврде салда и да постоје неслагања у укупном износу од 31.905 КМ. Наведена неслагања су резултат књиговодствених исправа (фактура) које су добављачи испоставили за испоручену робу или пружене услуге у 2022. години, а које Предузеће није књижило у наведеном обрачунском периоду, што није у складу са чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. За наведени износ потцијењене су позиције обавеза према добављачима из Републике Српске, док су трошкови горива и енергије потцијењени за износ од 5.880 КМ, трошкови услуга на изради учинака потцијењени за износ од 6.750 КМ, трошкови транспортних услуга потцијењени за износ од 14.639 КМ, као и порез на додату вриједност у примљеним фактурама потцијењен за износ од укупно 4.636 КМ.

Обавезе за плате и накнаде плата исказане су у укупном износу од 75.417 КМ, а односе се на неисплаћене плате, порезе и доприносе за децембар 2022. године, порезе и доприносе на исплаћене нето плате за септембар, октобар и новембар 2022. године. Предузеће није измиривало обавезе за порез и доприносе на плате и накнаде плата у складу са чланом 58. став (1), 59. став (2) и 61. став (1) Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број: 60/15, 5/16, 66/18, 105/19, 123/20, 49/21, 119/21 и 56/22), односно чланом 24. став (1) и (2) Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број: 114/17, 112/19, 49/21, 119/21 и 56/22), којим је прописано да обавеза плаћања пореза и доприноса за сваки појединачни остварени доходак настаје у моменту исплате личних примања. Укупан износ по том основу неплаћених пореза и доприноса је 31.739 КМ.

Предузеће није евидентирало обавезе по рјешењу Пореске управе Републике Српске број 06/1.07/0702-456.1-6676/2022 у износу од 70.519 КМ, што није у складу са чланом 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Од укупног износа утврђене обавезе дио који се односи на порез и доприносе износи 51.589 КМ, а дио који се односи на камате 18.930 КМ, због чега су потцијењене обавезе за порез и доприносе на плате и накнаде плата за износ од 51.589 КМ, обавезе за камате и расходе финансирања за износ од 18.930 КМ, расходи бруто плата у билансу успјеха за износ од 10.412 КМ, расходи камата за износ од 18.930 КМ, а резултат ранијих година је прецијењен за износ од 41.177 КМ за утврђене обавезе које се односе на раније године (за период 2017 – 2021. година).

Обавезе по основу пореза на додату вриједност исказане су у износу од 5.635 КМ, а односе се на исказане обавезе по основу ПДВ-а за децембар 2022. године.

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине су исказане у износу од 4.344 КМ, а односе се на обавезе за порезе и доприносе за накнаде члановима надзорног одбора и на накнаде физичким лицима ван радног односа (по основу уговора о дјелу или повременим и привременим пословима).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- пореске обавезе из рјешења Пореске управе Републике Српске, као и остале књиговодствене исправе које се односе на признавање обавеза евидентирају у складу са чланом 9. став (6) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- обавезе за порез и доприносе на плате и накнаде плата измирују у моменту исплате личних примања у складу са чланом 59. став (1) и 61. став (1) Закона о порезу на доходак и чланом 24. Закона о доприносима.

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У току 2022. године у Предузећу није било пословних догађаја који би захтијевали евидентирање у оквиру ванбилансних позиција.

6.3. Биланс токова готовине

Укупни приливи готовине Предузећа у 2022. години исказани су у износу од 1.318.127 КМ, док су укупни одливи готовине у наведеном периоду исказани у износу од 1.339.998 КМ. У наведеном периоду Предузеће је исказало новчане приливе и одливе само из пословних активности, док из активности инвестирања и активности финансирања нису евидентирани.

У Билансу токова готовине исказано је стање готовине на крају обрачуноског периода у износу од 7.947 КМ.

Исказани приливи и одливи готовине из пословних активности не одражавају стварне износе новчаних токова, јер ревизији није презентована документација како су новчани токови настали и на шта се односе.

Одливи по основу исплата плата, накнада плата и осталих личних расхода су исказани у износу од 473.764 КМ колико износи и вриједност смањивања обавеза по том основу за 2022. годину. Како дио ових обавеза није исказан на одговарајући начин (тачка 6.1.1.3. извјештаја) на тај начин није могуће прецизно утврдити ни одливе по том основу.

Предузеће није исказало новчане приливе по основу продаје опреме у оквиру токова готовине из активности инвестирања у износу од 3.547 КМ (тачка 6.2.1.1. извјештаја). Такође, Предузеће није исказало ни одливе по основу отплате дугорочних кредита у оквиру токова готовине из активности финансирања у износу од 25.189 КМ (тачка 6.2.2.2. извјештаја).

Због претходно наведеног Биланс токова готовине није састављен у складу са чланом 8., 10., 11., 13. став (3) и 17. став (3) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору да обезбиједи да се биланс токова готовине саставља и презентује у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

Предузеће није у својим Напоменама уз финансијске извјештаје објелоданило информације везане за сталност пословања у складу са параграфима 25 и 26 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, односно није извршило процјену способности Предузећа да настави да неограничено послује у складу са начелом сталности пословања.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу достављене писане информације за потребе ревизије извршена је процјена исхода судског спора у којем се Предузеће јавља као тужена страна у износу

од 16.524 KM, без обрачунатих затезних камата и трошкова судског поступака али није извршено резервисање по том основу, што није у складу са чланом 32. и 41. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике. Због претходног су трошкови резервисања, односно остала дугорочна резервисања потцијењени најмање за износ од 16.524 KM. Наведени спор се односи на тужбу бившег директора Предузећа који је смијењен са дужности и који је по основу друге тужбе и покренуо судски спор.

Предузеће је на дан 31.12.2022. године водило два судска спора ради наплате својих потраживања у укупном износу од 7.853 KM.

Препоручује се директору да обезбиједи да се врше резервисања за неповољне исходе судских спорова у складу са чланом 32. и 41. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Предузеће је саставило Напомене уз финансијске извјештаје које по садржају, структури и систематичности не одговарају у потпуности одредбама члана 20. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, јер у Напоменама нису презентоване информације о основи за састављање финансијских извјештаја и примјењеним рачуноводственим политикама, нису објелодањене информације које релевантни МСФИ захтијевају у вези са позицијама које Предузеће има у својим финансијским извјештајима и не пружају додатне информације које нису презентоване у обрасцима, а које су релевантне за њихово разумијевање.

Предузеће није објелоданило неусаглашена потраживања и обавезе, што није у складу са чланом 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (тачка 6.2.1.2, 6.2.2.3. извјештаја).

Нису извршена објелодањивања додатних информација о Билансу токова готовине, што није у складу са чланом 20. став (2) и (3) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Такође, у Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације везане за судски спор, што није у складу са параграфом 84, 85 и 86 МРС 37 – *Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина* (тачка 6.5. извјештаја).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информација везана за сталност пословања и друге релевантне информације у складу са одредбама члана 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и члана 20. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и релевантних МСФИ.

Ревизијски тим

Ведран Станетић, с.р.

Биљана Петровић, с.р.